

رابطه بین حمایت اجتماعی و بهزیستی روانشناختی افراد شاغل در صنعت نفت و گاز

طاهره ولیزاده ایلخچی: کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن

Tahereh.valizadeh.tvi@gmail.com

چکیده

پژوهش حاضر با هدف تعیین رابطه بین حمایت اجتماعی و بهزیستی روانشناختی افراد شاغل در صنعت نفت و گاز انجام شد. روش پژوهش توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه افراد شاغل در صنعت حوزه نفت و گاز در سال ۱۴۰۰ بودند که ۲۲۷ نفر به صورت تصادفی به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. برای جمع آوری داده از پرسشنامه‌های حمایت اجتماعی فیلیپس و همکاران (۱۹۸۶)، بهزیستی روانشناختی ریف (۱۹۸۹)، استفاده شد و داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر مورد تحلیل قرار گرفتند. نتایج نشان داد که بین حمایت اجتماعی و بهزیستی روانشناختی رابطه مثبت و معنادار برقرار است.

کلیدواژه: حمایت اجتماعی، بهزیستی روانشناختی

مقدمه

است. شواهد چشمگیری نشان می دهد که حمایت اجتماعی نقش مهمی در سلامت افراد یک جامعه ایفا می کند چرا که انزوای اجتماعی، به بیماری جسمی و روانی منجر می شود (کاپلو^۳ و همکاران، ۲۰۰۹). پژوهشگران، حمایت اجتماعی را به دو نوع اساسی کارکردی^۴ و ساختاری^۵ تقسیم کرده اند. مفهوم حمایت اجتماعی ساختاری که معمولاً به جنبه معینی از حمایت اشاره دارد و به عنوان وجود ارتباط اجتماعی اساسی اولیه و پایه تعریف می گردد (معینی، ۱۳۸۱). حمایت اجتماعی به عبارتی بر دسترس بودن و کیفیت روابط با افرادی که منابع حمایتی را در مواقع مورد نیاز فراهم می کنند تاکید دارد، دوستان، آشنایان و خانواده، خدمات عینی و اطلاعاتی را فراهم می کنند که موجب می شود یک فرد احساس مراقبت، دوست داشته شدن، عزت نفس و ارزشمند بودن کند و خود را جزیی از شبکه ارتباطی بداند (حسینی حاجی بکنده و تقی پور، ۱۳۸۹).

مفهوم بهزیستی روانشناختی در سالهای اخیر چه در ادبیات علمی و چه در ادبیات عامه مورد توجه بسیاری قرار گرفته است. به همین ترتیب، به طور مکرر از بهزیستی روانشناختی به عنوان یک اولویت ملی برای سیاست های دولت در سراسر

کاپلان^۱ حمایت اجتماعی را شامل دل بستگی هایی می داند که به واسطه آن مهارت افزایش می یابد، راهنمایی ارائه می شود و پسخوراند هویت تایید کننده درباره رفتار انجام می شود. او هم چنین فرض می کند که حمایت اجتماعی یک درونشده است که توسط افراد یا گروه ها فراهم می شود تا دریافت کنندگان به اهداف خود نزدیک شوند. تعاریف حمایت اجتماعی به طور کلی در دو طبقه جای می گیرند: آن هایی که بر جنبه های کارکردی شبکه های حمایت اجتماعی تاکید دارند و آنهایی که بر ارزیابی شناختی (ادراک) حمایت تاکید می کنند (ترنر، ۱۹۸۳؛ به نقل از تیلور، ۲۰۰۰). کاپلان و سادوک^۲ (۲۰۰۴) حمایت اجتماعی را محصولی از فعالیت های اجتماعی می دانند که از خلال مشارکت در وظایف، دادن کمک های ضروری و مساعدت شناختی، فراهم آوردن مشارکت عاطفی، احساس چیرگی شخصی را ارتقاء می بخشد.

حمایت اجتماعی دارای فواید روان شناختی و جسمانی برای افرادی است که با رویدادهای فشارزای جسمی، روانی و اجتماعی مواجه می شوند. هم چنین به عنوان یک منبع ارزان قیمت اقتصادی و با اهمیت اجتماعی در جهت مقابله با مشکلات روان شناختی از جمله اضطراب و افسردگی از اهمیت بالایی برخوردار

³ Copello

⁴ Functional

⁵ stratural

¹ Kaplan

² Kaplan & Sadouk